

9.В. Д. Мішалов, Т. В. Хохолєва, В. Т. Бачинський, В. В. Войченко, Г. Ф. Кривда, Є. Я. Костенко (за загальною редакцією В. Д. Мішалова). Судова медицина. Підручник. – Київ, 2018. – 575 с. [+167 іл.]

10. Гула Л. Особливості проведення судово-медичної експертизи з визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень / Л. Гула, В. Черепушак // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. - 2018. - Вип. 20. - С. 149-154. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2018_20_24.

11. Криміналістика (курс лекцій): навчальний посібник/ М.Ю.Будзієвський, О.В.Лускатов, І.В.Пиріг, В.М.Плетенець, К.О.Чаплинський, Ю.А.Чаплинська. –Д.: Дніпроп. держ.ун-т внутр. справ, 2013. –397с.

Русило Марина Олексіївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Павлова Наталя Валеріївна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судової
медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНЕ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Діяльність слідчого є пізнавальною та потребує різних інструментів та технік для забезпечення повного обсягу виконання роботи. У криміналістичній науці для позначення знарядь працівники органів досудового розслідування використовують різні поняття, а саме: "технічні засоби", "науково-технічні засоби", "техніко-криміналістичні засоби", "оперативна техніка" та інші, але всі вони об'єднані спільною назвою "криміналістична техніка".

Криміналістична техніка - це один із основних розділів криміналістики, що виник у результаті досягнень природничо-технічних наук у практику боротьби зі злочинністю. Методи застосування фізики, хімії, біології, медицини та інших галузей використовуються для виявлення слідів злочину та отримання інформації з метою кримінального судочинства та подальшої діяльності слідчого.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Такі вчені як В.Я. Коддін та М.П. Яблоков дають визначення предмету криміналістичної техніки на інформаційному підході та вважають, що це не тільки виявлення та збирання доказів, а також накопичення й аналізування інформації про подію, що розслідується, технічні засоби та способи запобігання злочинів [1].

Зазвичай криміналістичну техніку використовують при проведенні слідчих (розшукових) дій для аналізу та протоколювання матеріальної частини злочину, виявлення, вилучення і збереження доказів, їх попереднього дослідження, а також при підготовці отриманих об'єктів для експертизи та вирішення подальших завдань слідства. Науково-технічні засоби криміналістики можуть використовуватися окремо або в комплектах. Спеціальні комплекти науково-технічних засобів розроблені у вигляді слідчих валіз, портфелів, оперативних сумок тощо. Слідча валіза (портфель, сумка) - це невід'ємна частина технічного засобу, а саме комплект техніко-криміналістичних засобів (матеріалів; приладдя, інструментів) для роботи з матеріальними доказами під час проведення огляду, обшуку та інших слідчих (розшукових) дій.

Згідно статті 33 Закону України «Про систему досудового слідства України та статус слідчих» йдеться про те, що матеріально-технічне забезпечення органів досудового розслідування здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [3]. Тому забезпечення криміналістичною технікою залежить безпосередньо від влади.

На практиці у підрозділах досудового розслідування слідчі комплекти є трьох типів: універсальні (призначені для вирішення найрізноманітніших завдань), спеціалізовані (для роботи спеціаліста-криміналіста, спеціаліста-вибухотехніка та ін.) і набори зі змінним змістом (формуються безпосередньо перед виконанням певної слідчої (розшукової) дії). Останнім часом в Україні розпочали розробку комплектів науково-технічних засобів вузької спрямованості (тобто залежно від ситуації): комплект пошукових засобів слідчого (набір-пошук); комплект науково-технічних засобів огляду місця дорожньо-транспортної події; комплект науково-технічних засобів для огляду місця пожежі (набір-пожежа); комплект науково-технічних засобів для огляду вибухових пристроїв і місця вибуху (набір-вибух); комплект науково-технічних засобів для роботи з мікрооб'єктами (набір-мікро); комплект науково-технічних засобів для роботи зі слідами рук (дактилоскопічний набір); комплект слідчого для огляду документів; одорологічний комплект [4].

Сьогодні застосування сучасних технік дає можливість отримати потрібну інформацію у короткий проміжок часу. Дуже зручний та необхідний такий вид криміналістичної техніки, як пересувна криміналістична лабораторія (далі-ПКЛ) - автомобіль спеціального призначення (як правило, мікроавтобус) із розміщеним у його кузові

комплексом приладів і апаратів, різними криміналістичними комплектами для провадження досліджень на місці події. Нажаль, використання такого автомобіля є рідкістю, адже зазвичай на практиці застосовують традиційні та більш бюджетні криміналістичні засоби. Але все ж таки широкого застосування криміналістичні пересувні лабораторії набули на базі різних моделей автомобілів, наприклад, «Газель», які є менш коштовними машинами. Останнім часом намагаються використовувати автомобілі імпортного виробництва високої прохідності (наприклад, «Mazda»). Зокрема, пересувна криміналістична лабораторія на базі транспортного засобу Renault Dokker 1.5D MT Expression укомплектована криміналістичною та оглядовою технікою, яка йде в укомплектуванні Національної поліції. Така пересувна криміналістична лабораторія закуповується з метою належного криміналістично-технічного забезпечення слідчих (розшукових) дій. Оперативне застосування таких лабораторій на місцях вчинення тяжких, особливо тяжких та резонансних кримінальних правопорушень надасть змогу більш якісно та результативно виявляти сліди злочину (матеріальні докази). Обладнання, яким буде укомплектовано пересувні криміналістичні лабораторії дозволить експертам-криміналістам працювати за будь-яких погодних умов та у будь-який час доби. Типова ПКЛ містить такі комплекти науково-технічних засобів: комплект пошукових засобів; комплект для роботи зі слідами; комплект для роботи з мікрочастинами; комплект для огляду і дослідження документів; комплект для роботи з трупом; фотокомплекти; комплект відеоапаратури; комплект освітлювальної апаратури; набір інструментів; набір пакувальних засобів; комплект засобів сигналізації та зв'язку; комплект засобів забезпечення безпеки; комплект допоміжних засобів [5].

Також, не менш важливим є портативний набір «Молекула» призначений для роботи з мікрооб'єктами на місці події. Його габаритні розміри 205-90-50 мм, маса - 0,8 кг. Такі набори мають більшу популярність та застосування, аніж пересувна криміналістична лабораторія. Портативний набір для роботи з мікрооб'єктами "Молекула" також є на забезпеченні органів досудового розслідування, а комплектацію та наявність даного набору можна прослідкувати на офіційній сторінці, де всі державні та комерційні тендери на одному знаходяться сайті – ProZorro, у розділі «Витратні матеріали для криміналістичних досліджень» [6].

Перелічувати усі засоби криміналістичної техніки, які знаходяться у використанні органів досудового розслідування можна довго, але проблема забезпечення все ж таки є. Не вистачає сучасного приладдя (сканерів, аналізаторів, тощо) для повного забезпечення роботи слідчих та інших працівників Національної поліції.

Отже, забезпечення техніко-криміналістичними засобами органів досудового розслідування є на достатньому рівні, але все ж таки існують

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

підрозділи, яким необхідно сучасне обладнання та поновлення застарілої техніки. Адже така криміналістична техніка як набір «Молекула» або пересувна криміналістична лабораторія це засоби, які забезпечують якісну роботу слідчих та сприяють розкриттю злочинів.

Список використаних джерел:

1. Криміналістика: учебник / Т.С Волчецкая, В.Я. Колдин, В.Л. Крылов, ред. профессор Н.П. Яблоков 2-е изд., перераб., 2001. 718 с.
2. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17?lang=ru> .
3. Криміналістика: [навч. посіб.] / Р. І. Благута, Р. І. Сибірна, В. М. Бараняк та ін. ; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. К. : Атіка, 2012. 496 с.
4. ProZorro публічні закупівлі. Пересувна криміналістична лабораторія на базі транспортного засобу Renault Dokker 1.5D MT Expression або еквіваленту укомплектована криміналістичною та оглядовою технікою. *URL*: <https://www.prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-07-04-000964-a>.
5. ProZorro публічні закупівлі. Витратні матеріали для криміналістичних досліджень. *URL*: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2017-05-03-000523-b>.

Сафонова Тетяна Русланівна,
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Коваленко Ілля Олександрович,
адвокат, викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ

У ХХІ столітті кібернетична безпека є одним із найважливіших питань, що дає поштовх до глибокого аналізу, розробки та впровадження високотехнологічних рішень для запобігання та виявлення кіберзагроз.

Як зазначено в законодавстві, кібербезпека - це захист життєво важливих інтересів людини та громадянина, суспільства та держави в процесі використання кіберпростору, що забезпечує стійкий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікаційного середовища,